

Exodus 1,2.

- “De hoop loopt harder dan de angst en de verzoening gaat sneller dan de verwijdering.” (Jesse Jackson)

Is dat waar?

Daar lijkt het vanmorgen in eerste instantie niet op. Genesis eindigt met de dood van Jozef.

Dat roept de vraag op of er leven is na de dood.

In eerste instantie lijkt dat wel het geval. Er komen veel nakomelingen die heel het land Egypte bevolken. Maar dan komt er een farao die Jozef niet gekend heeft. En dat betekent dat de dood gaat regeren. Zwoegen en zweten en onmenselijk mishandeld worden, dat is de betekenis van de dood in Egypte voor de joden.

De vraag wordt nijpend: “Is de hoop sneller dan de angst en de verzoening sneller dan de verwijdering?”

- Er komen nadat de farao aan het woord is geweest eigenlijk alleen maar vrouwen in het verhaal voor.

De moeder van Mozes, de vroedvrouwen met de eretitels Sifra (pracht) en Pua (schoonheid), Mirjam, de dienaressen van de dochter van de farao en de dochter van de farao.

Vrouwen die allemaal zand strooien de machinerie van de farao.

- Allereerst de twee vroedvrouwen. Ik kies er voor dat zij Egyptisch zijn.

Zij hebben een dergelijk godsbesef, zo'n ontzag voor het nieuwe leven, zij beseffen zo dat een mens dat niet maakt maar dat leven gegeven is, dat zij niet doen wat de farao hen op gedragen heeft

Zij vertellen dat de joodse vrouwen zo snel baren dat zij het nakijken hebben.

- En de moeder van Mozes ontvangt een jongetje, dat tof is. Dat verwijst naar de schepping waar het refrein is dat God zag dat het tof was.

Na drie maanden zet zij haar jongetje tussen het riet op het water. Maar het gaat dan wel om een ark waarin het jongetje ligt. Daarmee gaat het om de hoop en het geloof dat van hieruit een nieuw begin gemaakt zal worden.

- En dan komt met behulp van de dienaressen van de dochter van de farao en Mirjam Mozes eerst weer bij zijn moeder terecht (met Egyptische staatssubsidie) en later wordt Mozes aangenomen als een zoon door de dochter van de farao.

- De dochter van de Farao is: “met ontferming bewogen” als zij Mozes voor de eerste keer ziet. Een term die de hele verdere bijbel voor het goddelijke geheim staat dat kenmerkend is voor Jahweh en de mens naar Gods hart.

- Dat is toch verrassend dat er over Egypte niet alleen maar in negatieve zin gesproken kan worden. Zie de Egyptische vroedvrouwen en de dochter van de farao. Bedenk dat de eerste daad die Mozes doet –het opkomen voor een verdrukte en vernederde volksgenoot- een daad is die verwijst naar besef van gerechtigheid. Dat heeft hij dan toch maar aan dat hof in Egypte geleerd.

- Meest opvallend is toch wel dat het vrouwen zijn die ons hier de weg wijzen.

Zij zijn zo nadrukkelijk met het leven verbonden.

Het is geen toeval dat er vrouwen bij het graf van Jezus te vinden zijn.

Dat het vrouwen zijn die als eerste getuigen van de overwinning van de liefde op de haat.

Het is ook niet toevallig dat het protest in Amerika begonnen is bij moeders.

Dat “de dwaze moeders” tot op de dag van vandaag demonstreren.

Het is de vrouwelijke bisschop Käsemann die vraagtekens zet bij de deelname van Duitsland aan de oorlog in Afghanistan.

Wie is niet ontroerd door de vraag om erkenning door de vrouwen uit Srebrenica!

Zij zijn de overgebleven slachtoffers van wat mannen verzonnen hebben.

- Als Jezus zijn leerlingen oproept om het over een andere boeg te gooien dan gaat het uiteindelijk om een andere weg. De weg van Sifra en Pua, de weg van de moeder van Mozes en Mirjam en de weg van dochter van de farao, de weg van Jezus van Nazareth; de weg van de weerloze overmacht, de weg van de zich gevende liefde.

Is het waar wat Jesse Jackson zei, dat de hoop sneller is dan de angst en de verzoening sneller dan de verwijdering?

Exodus 1, 2 vertelt een verhaal dat je haast verbiedt om het niet te geloven.

Jan de Geus.